Tennessee Williams

A VÁGY VILLAMOSA

Katona József Színház
Kecskemét
1965–66

Gera György

Tennessee Williams

Napjaink nyugati színpadát „fiatalok" uralják. Adamov, Beckett, Behan, Dürrenmatt, Frisch, Ionesco, Miller, Osborn, Wesker és Tennessee Williams – egyik sem haladta meg az ötvenet, Jean Anoulh pedig tavaly töltötte be.

A „nagy öregek" kora mintha lejárt volna. A hajdani dicsőség devalválódott, a régi hírnév – ha új nem tetézi – annyit sem ér, mint egy elsüllyedt birodalom nagykeresztje. Az új nemzedék szerint a hagyomány: foszlott családi album... Ezek a negyvenesek csak azt tekintik tradíciónak, amit maguk választottak azzá, maguk keresik ki rokonaikat, s nem ismernek képmutató kegyeletet. Őszinték, kíméletlenek – és gőgösek.

A második világháború éveiben vagy közvetlenül azután szólaltak meg. Hangjuk: rekedt, eltorzult, néha kétségbeesetten rikácsoló. Élményük: az elfelejtett, becsapott, kiszolgáltatott emberé. Arról beszélnek, olykor jelképesen, olykor zavartan, vagy nagyon is szókimondóan –, ami vegyes közönségünket egyformán foglalkoztatja. Szorongásuk, nosztalgiájuk és lázadásuk az ő félelmeiket és tiltakozásukat fogalmazza irodalommá. Betegesen érzékenyek a mások fájdalma iránt – alkalmasint azért, mert maguk is betegek. Függetlenségre és eredetiségre törekszenek, de szemléletük voltaképpen az elmúlt korok tanácstalan, riadt polgáráé.

KATONA JÓZSEF MEGYEI KÖNYVTÁR KECSKEMÉT
1995/118/85

Stanley:

SZILÁGYI TIBOR

Ellentétben elődeikkel, nem az irodalmat tartják a legfontosabbnak a világon. Kiabálnak, hogy meghallják őket, s mivel a nyomtatott betű a leghangosabb, regényeket, drámákat és novellákat írnak.

Tennessee Williams ehhez az elszoruló szívű, illúziótlan és nagyhangú nemzedékhez tartozik. Széles mellkasú, jóképű, vérmes – enynyit árulnak el róla a fényképek. Szögletes arcában huncut szempár, egyenes metszésű orra alatt gondosan stuccolt bajuszka: külseje inkább filmszínészre, mint íróra emlékeztet. A magazinok riporterei szinte hetenként kapják lencséjük elé, hol egy sex-bombával karonfogva, hol szerzetes öccsével sétálva – könyvtárban soha. S úgy tetszik, Williams nem kerüli a riportereket, mindenről nyilatkozik. Arról, hogy nem akar megnősülni, három drámát ír egyszerre, tíz év alatt hárommilliót keresett.

Van ebben az önreklámban jócskán pukkasztó krakélereskedés, de egyfajta csüggedt beletörődés is: a pap fiának morcos megadása. Tudjuk, hogy milyen nyomot hagynak egy íróban a félig emésztett, ám mégis pályáthatározó gyerekkori tapasztalatok, az első találkozás és elidegenedés szeszélyes pillanatai. Williams szülővárosa, Columbia (Missouri), ez a sivár déli város a lecsúszott, bosszúsóvár ültetvényesek, hétpróbás szerencselovagok, alkoholista „bos"-ok és szadista fajvédő filiszterek gyülekezőhelye. A neonok káprázatos tűzvirágokat nyitnak, gátlástalan flepperek száguldoznak százhatvanas tempóval, de néha felbukkan egy-egy vén néger varázsló is és eksztatikus fohászokat hörög. Minden elérhető ezen a vidéken; ami nem pénzzel, az fáklyalánggal, szégyenbélyeggel, leeresztett fehér csuklyákkal. Középkor és legeslegújabb technika lép itt frigyre és vajúdik hipermodern inkvizíciót. A randalírozás, fajtalankodás és segélysikoly mindennapos attrakcióvá silányul, valamirevaló hecc csak akkor kezdődik, ha kutyákkal lehet szökött fegyenceket széttépetni, rózsalugasokat rágyújtani egy niggert kiszolgáló kocsmárosra, és kiherélni a szerelmi viadal esélyesét.

Williams mindezt gyermeki megrendüléssel az emlékezetébe vési. De addig, amíg drámává transzponálja ezt az unalommal körített irgalmatlanságot, hosszú idő telik el: szerzőnk kijárja az amerikai írók kötelező előiskoláját, s mesebeli harmadik fiúként szerencsét

próbál sok mesterségben. Egy darabig cipőraktári tisztviselő, azután liftesfiú, szállodai boy, mozijegyszedő és pincér. Zsebében a yowai egyetem diplomájával.

Első sikeres műveit: az Üvegfigurák-at és a Nyár és füst-öt még számos társszerzővel írja: a XIX. század modern drámájának csaknem valamennyi úttörőjével. Strindberg, Hauptmann, Csehov, Ibsen, de még Maeterlinck is fogja a kezét, s a XX. századból átnyúl érte Brecht, Pirandello és O'Neill.

Zárt világ ez, amely hiába próbál kinyílni, tagolatlan, egybemosódó, csupa-meglepetés, csupa-bánat. Nincs többé önmutogató rend, az ellentétek szimmetriája felzilálódik, a kauzalitás érvénye leszűkül, a két pont között meghúzott egyenesen mindössze egy-egy ördöngős kötéltáncos képes átlejteni. Semmi sem bizonyos, még maga a bizonytalanság sem. Nincs általános és örök, példás és helytelen, célszerű és módszeres. Az egyedülmaradás tanácstalan megrendülése ez, a kintrekedésé, a mindenki más: senki-elkárhozott pillanatáé. S ennek ellenkezőjét: csak a többiek vannak, az Én úgy oldódik fel a tömegben, mint víz a cukorban. Ami voltaképpen egyremegy a cselekedet morális megítélése szempontjából, hiszen ez is, az is egyfajta megfásult determinizmus.

...Williams századvégi elődjeivel egyetértésben senkit sem von személyszerint felelősségre. Valami elromlott, valahol baj történt, a nyugalom felbolydult, kiderült, hogy a logika hivalkodó partjai között szörnyű hasadék ásít, a titok: törvény, a kivétel nem erősíti a szabályt, hanem maga is szabály – de felelős nincs, hisz a jó szándék fájdalmat is okozhat, a gyűlölet örömet is.

De hát ilyen körülmények között csak tévedni lehet, hibát hibára halmozni, s a mások által, vagy akaratlanul elkövetett bűnökért lakolni. Vagy – menekülni. Ám hogyan? És hova? Hisz ha nincs többé határ, ha nem tudni mi a lényeg, és mi az átmenet, ha a szakadék nemcsak elválaszt, hanem összeköt is, merre visz a szabadulás útja? Nem ábránd-e csupán, vágyak térképén kanyargó ösvény? Nem fellebezhetetlen-e ezen a földön a pusztulás semmi és minden, igen és nem égövei között? Marad-e más hátra fejet hajtó lemondásnál?

Blanche:

DÉVAY CAMILLA

Stella:

BEGE MARGIT

Vagy talán mégis? Mégis át lehet lépni egy harmadik, vagy negyedik dimenzióba? Ki a megmondhatója hány síkja van a létnek? S talán kívül is lehet állni, befelé is fordulni, s ezáltal felül is kerekedni?

Lehet? Nem lehet? A birkózás egyszerre több porondon folyik, s a gladiátorok néha helyet cserélnek. Megmaradni és szabadulni; megőrizni egyéniségüket és kibújni a vakvéletlen ravasz fogásai alól: Williams első drámahősei ezért küzdenek hétköznapjaik arénájában. Fáradtak, tehetetlenek – és lankadatlanok. Összeszorított foggal végzik napi edzéseiket, és szorongva eltöprengenek megmosolyogniva-ló előrehaladásukon. Mert hisznek a lélektani dráma tetszetős szofizmájában: azt képzelik, ha megmagyarázzák az embert, sikerül a világot is megérteniök. S aki a világot megérti, útlevelet vált a szabadság honába.

Persze, hamarosan ráeszmélnek, hogy a szökés is éppen olyan megvalósíthatatlan, mint minden egyéb vágyuk. Ha nincsenek pólusok, ha az ellentétek összekuszálódnak és minden átmeneti, akkor nincs megbízható barát és kijelölt nagyhatalmú ellenfél sem, se Sors se Isten, se világraszóló diadal, se magasztos elbukás, a vétek meggondolatlan ballépéssé züllik, s a bölcsek tógáját az ölti fel, aki kerüli a kihívó tettet: a lényegében tragédia-ellenes rezonőr.

Mindent relativizáló, kicsinyes, cselekményt bontó, feszültséget felfüggesztő dráma ez, önmarcangoló és kétségbeesett. ...Mindenki áldozat – még az is, aki azt hiszi, hogy pillanatnyilag felülkerekedett.

Miről is szólnak ezek a darabok? Kései szenvedélyekről, elmulasztott gyönyörökről, leleplezett ábrándokról. Arról, hogy az élet fáj, s egyik embernek gyötörnie kell a másikat; hogy minden jóvátehetetlen, a gonoszság ugyanúgy, mint a jóság: hogy hiába féktelenség, szerelem és vagyon, az embert nem ereszti a kelepce, hasztalan csapkod maga körül, törvénye az összeroppanás.

Halálraítéltek színjátéka folyik hát a színpadon, s a szín: siralomház, ahol kegyelemért folyamodó bűnösök töltik – születésüktől kezdve: utolsó – napjaikat. Mert itt mindenki bűnös. Bűnös, mivel bűn maga a lét s a létből való elvágyódás is.

Williamsnál a szakadás nem annyira a logikai elvonatkoztatások világában történik, hanem a párolgó földön. Az ő hősei: a legjobban magukrahagyatottak az egész jelenkori nyugati drámairodalomban. Nincs se társuk, se szövetségesük, még az ellenségük sem bizonyosan ellenség. Apjuk, anyjuk, feleségük, gyermekük csupán vérségi kötelék, akin csillapíthatatlan sóvárgásukot kiengesztelhetik, akin bosszújukat kitölthetik. Nemcsak azért marják egymást, mert meg szeretnének maradni vagy eljutni valahova s mindenki, aki útjukba áll; ellenségük. Nem, Williams alakjai főként azért tépik egymást, mert együvé vannak zárva, s mert még mindig kényelmesebb otthon kiélni szadizmusukat, mint másutt.

Magyarázható ez az önkéntes téma- és konfliktusszűkítés a déli vémérséklet szilajságával? Aligha. Williams túlságosan céltudatos szerző, s amikor vállalja a lélektani dráma szolgálatát, elfogadja a vele járó öncsonkítást is.

A pesszimizmus mint világnézet mindig eszményekkel való leszámolás. Williams színművei is csalódásról, a lélek kiégettségéről vallanak. Nem elmélyített ismeretelméleti alapokon nyugvó pesszimizmus ez, hanem a rossz közérzet, csömör és útálkozás támasztotta kétség. Mindent elutasítani anarchista vonás. Williams azonban távol áll az anarchizmustól. Ő nem azért utasít el, mert rombolni akar, hanem mert sehol nem lel olyan szilárd talajra, amelyre építhessen. A világ túlságosan bonyolult hősei számára, ezért tagadják meg.

Persze, százszázalékos tiszta negáció nem létezik: tagadni is csak valaminek a nevében lehet. Mint ahogyan minden tagadás egyúttal – bármennyire rosszul fogalmazott – igény is. Williams igénye: kifejezni korának és környezetének növekvő feszültségét.

Részletek „Az amerikai irodalom a huszadik században" c. tanulmánykötetből.

Mitch:

FEKETE TIBOR

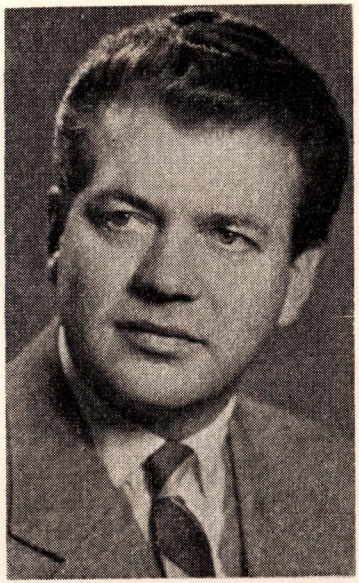

Rendező:

MÓNOS ATTILA

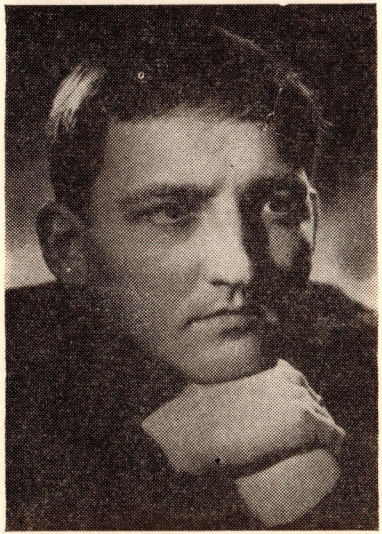

Tennessee Williams ismertebb drámái

A VÁGY VILLAMOSA – A Streetcar Named Desire 1947

NYÁR ÉS FÜST – Summer and Smoke 1948

ORPHEUS ALÁSZÁLL – Orpheus Descending 1958

MACSKA A FORRÓ BÁDOGTETŐN – Cat on a Hot Tin Roof 1955

AMÍG ÖSSZESZOKNAK – Period of Adjustment 1960

ÜVEGFIGURÁK – The Glass Menagerie 1948

IFJÚSÁG ÉDES MADARA – Sweet Bird of Youth 1956

A HOSSZÚ BÚCSÚ – A Long Good-Bye 1959

TENNESSEE WILLIAMS

A VÁGY VILLAMOSA

Dráma 2 részben

Fordította: Czimer József

Kisérőzene: Ránky György

SZEREPLŐK:

Blanche	DÉVAY CAMILLA
Stella	BEGE MARGIT
Stanley	SZILÁGYI TIBOR
Mitch	FEKETE TIBOR Jászai-díjas
Eunice	FODOR ZSÓKA
Steve	MAJOR PÁL
Pablo	KÖLGYESI GYÖRGY BUDAI LÁSZLÓ
Néger asszony	FARAGÓ SÁRI
Orvos	id. KÖLGYESI GYÖRGY
Ápolónő	MOJZES MÁRIA
Pénzbeszedő fiatalember	TÓTH SÁNDOR
Mexikói asszony	MÁRKUS ERZSÉBET

Díszlettervező: BORCSA ISTVÁN

Jelmeztervező: FEKETE MÁRIA

Rendező: MÓNOS ATTILA

MOJZES MÁRIA

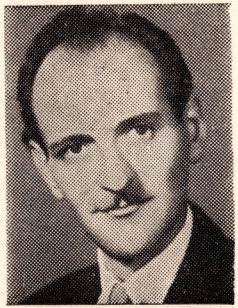

KÖLGYESI GYÖRGY

A VÁGY VILLAMOSA

Rombadőlt egy világ – a Du Bois-k világa. A francia eredetére büszke amerikai ültetvényes család birtokán megperdült a dob. Vagy tán meg sem perdült, csak elúszott a Belle Reve uradalom (magyar fordításban Szép Álom), új kezekbe került a birtok, bedeszkázták a kastély valaha fényes ablakszemeit, talán tűz mart az öreg gerendákba, vagy kivágták a régi lakóknak árnyat-álmot nyújtó lombos fákat. Mint Csehovnál a Cseresznyéskertben, mint Móricz birtokukat vesztett nemeseinél vagy Babitsnál, ahol a halál fiaivá lettek a talajtvesztett nemzedék gyermekei.

A Du Bois család két lányának kétfelé vezet az útja. Stella, a fiatalabbik párt választ, s egy lengyel eredetű munkásember oldalán a szerelembe menekül. Blanche Du Bois – akinek már csak a neve idézi a fehér ligetet – tanár lesz egy déli városban. Saját szavai szerint „egy csomó éttermi Ophelia-jelöltbe és vegyeskereskedő Romeoba próbálom Hawthorne, Whitman és Poe tiszteletét beleoltani." De számára ez nem hivatás, csak kenyér. A boldogságot hiába kergeti, már korai házassága is teljes emberi és erkölcsi csődöt hozott életébe. Mindez azonban csak előzménye Tennessee Williams drámájának. Az első kép már egy ujabb csőd tragikus akkordjával indul: a lejtőre került Blanche maradék jóhírét is megtépázta a körülötte jogosan gyűrűző pletyka és illetékesek megfogalmazása szerint „erkölcsileg alkalmatlanná" vált tanári állására. Alkalmatlanná vált a nevelésre és alkalmatlanná – az életre is.

„Nekem nem kell a valóság! Én varázslatot akarok! Igen, varázslatot! Én azt akarom adni az embereknek. Én elváltoztatom a dolgokat számukra. Én nem az igazat mondom, hanem azt, aminek igaznak kellene lennie. És ha ez bűn, akkor kárhozzam el érte!" Ezek a Du Bois lelkéből kiszakadt mondattöredékek mintha kulcsot adnának nem csak az élet játszmájából kihullott, talajt vesztett, lejtőre sodródott asszony sorsához, de Williams sodró erejű drámájához is. Ez a kulcs félig kitárja a dráma épületének szimbolum-szárnyait. A vágy villamosa – amely a színpadi valóság szerint New Orleans utcáin zörgő, zakatoló, kiérdemesült közlekedési alkalmatosság – a drámában a férfiakat és nőket, Blanche húgát és annak férjét

egymás karjába kergető érzéki vágy jelképe. Ez a villamos vezet kanyarargók és zökkenők után a dráma színhelyére az Elyziumi-mezők-nek nevezett lakótelepre. De még ennél a vágynál is forróbb, mert gyötrőbb a Blanche vágya, aki már nem szerelemre, nem boldogságra, csak menedékre vágyik. Egy „hasadékot keres a világ kőszikláján", amelyben elbújhat. De a valóság szirtes partján már ilyenre sem akad. Ezért menekül az illúziókhoz, ezért épít elrontott élete romjain, a látszat léceire hazugság-lepleket szegezve új, képzelt kulisszákat. A remény díszletét. És ezért fél a nappali fénytől, mert a díszlet-élet csak a színpadon hihető. Mert a homály a hazugság szövetségese.

S mikor Blanche múltjára fény derül a dráma sodrában, kiderül, hogy félelme nem volt alaptalan: a hazugságok kártyáiból épített reményvárak sorra összeomlanak. Blanche már Mitchnek, a sógora baráti társaságához tartozó tohonya munkásnak sem kell. Vagy ha kell is, csak alkalmi szeretőnek és nem feleségnek. Az élet kegyetlen törvényei szerint Blanche gyenge ember, elbukik, útja a tébolydába vezet. Az élők sorsa pedig megy tovább. Vígasztalanul és szükén. Blanche varázslatot hazudó vágyait porrá zúzta a valóság. Stella szerényebb testi vágyainak villamosa tovább zörög és zakatol a New Orleans-i utcán.

Megrázó és sodróerejű dráma. A néző egyetlen pillanatra sem szakíthatja ki magát abból az áramkörből, melyben az emberi élet vágya kering...

Az elbukott asszony kiméletlen leleplezésével az író voltaképpen az őt lejtőre taszító világ erkölcsi és társadalmi rendje fölött mond ítéletet. De Blanche mégsem emlékeztet sem a múlt század tiszta lelkű prostituáltjaira, az egyetlen tiszta szerelemben felmagasztosuló „kaméliás hölgyekre", Blanche bukásában egy talajt vesztett társadalmi osztály enerváltsága és rideg hétköznapok világában magánosan maradó, kulturált „széplélek" idegensége is bennfoglaltatik. Az író nem felmentést, hanem menekvést keres számára a dráma cselekményében. De az igazság törvényei arra kényszerítik, hogy még ezt is megtagadja Blanche-tól.

Földes Anna
Nők Lapja 1962.

FODOR ZSÓKA

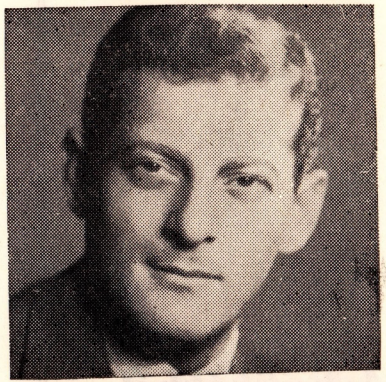

MAJOR PÁL

Williamsról sokan vitatkoznak Amerikában. Elmer Rice, a kissé megbántott és a Broway színházaiban mellőzött kiváló dráma- és regényíró fanyar tárgyilagossággal állapítja meg, hogy az amerikai kereskedelmi jellegű színház szerencsére ma olyan szerzőkre alpozza műsorát, mint O'Neill, Sherwood, Wilder, Anderson, Behrman, Hellman, Odets, Williams és Miller. A színházi kritikusok közül is sokan elismerik a brodway-i színházkultúra emelkedő színvonalát, s mégis föl-fölmerül az aggodalom e jelentős drámairodalom fejlődési irányával szemben. Maguk az írók is aggódnak, Williams is, Miller is, s tegyük hozzá, műveikben nagyon magas színvonalon fejezik ki aggodalmukat. A belső írói és külső kritikai vita magának a drámai valóságnak, az élet megközelíthetőségének, a modern színház teljességre törekvő szándékának izgalmas kérdéseit veti fel. Más szóval a színházak örök reményét, és időnkénti kételkedését a drámai realizmusban.

A vágy villamosát másfél évtizeddel ezelőtt írta Williams, teljesen kiforrott dramaturgiával, azzal a dialógus-technikával, amelyben a mindennapian életszerű és az áttetszően patologikus elemek kölcsönös feszültségben élnek egymás mellett. A kettős dialógus-vezetés következtében Williams alakjai kettős életet kénytelenek élni. Egyik életüket, a számukra jelentéktelent a valóságban, a másikat, a jelentőset félálomban töltik. Egyik életük – a felszines – általános emberi tulajdonságaik törvényszerűségei között mozog; a másik – a mély – a sexualitásban. A sexualitás itt maga a válság megnyilatkozási formája.

A félálom mögé szoruló valóságos élet Williamsnál a szónak filozófiai és dramaturgiai értelmében egyaránt eleven valóságot jelent. Blanche szerencsétlen sorsának felidézésében számottevő része van a földbirtok elvesztésének, a déli feudális világ átalakulásának. ...A kettős dialógusban a félálom rész elnyomja a realitást, ennek ellenére tisztán érzékelhető a drámában, hogy az író határozottan és céltudatosan számol a társadalmi körülményekkel. Tennessee Williams drámairói egyéniségének azonban egyik jellegzetes dramaturgiai vonása, hogy alakjai tragikumát nem közvetlenül köti a világban meglevő történelmi és társadalmi folyamatokhoz.

Gyárfás Miklós
Nagyvilág 1962.

...sem a társadalmi származása, sem deklasszálódása, sem erkölcsi züllése nem zárja ki, hogy Blanche tragikus hőssé váljon, ha... ha maradt volna, vagy feltámadna benne valamilyen törekvés egy magasabbrendű, egy tisztább életre. Van-e Blanche-ban ilyen törekvés. Nem kétséges, hogy az író nem válaszol erre egyértelműen, világosan. A szituáció, amelyben megismerjük, egyébként is mérhetetlenül bonyolulttá teszi a kérdést. Blanche húgához, Stellához menekült, aki már évekkel előbb és önként kiszakadt osztályából és elemi, szerelmi vágyainak engedelmeskedve, összeházasodott Stanleyvel, egy lengyel bevándorolttal. Stanley és barátai között éli – kielégült boldogságban – az amerikai kisemberek szellemileg is korlátolt érzelmileg is szegényes, szűk életét. Ezzel szemben Blanche egzaltált álmodozásai nagy életről, a lelki finomságokról és egyébről is, viszonylagosan emberibbnek hatnak, legalább is kezdetben. S az író talán nem is bánná, ha ez a benyomás a nézőben megszilárdulna. Csakhogy írói szándék és mű, mint oly gyakran nem egészen fedik egymást, itt sem adekvátak. A realitás erősebb és kiköveteli az igazságot, az író akarata ellenére is kitetszik, hogy a Blanche-ok retográd illúzióvágya nem jobb, nem emberibb, mint a Stanley-félék vágytalan jóllakottsága.

Nézzük csak meg egy kicsit közelebbről ezt a Blanche-ot.

Eszményei boldogságról, emberségről, szépségről? Csupa torz ideál, csupa üresség: a dologtalan herék, a gazdagságban dúskálók „dolce vitájának" amerikai káprázata. Blanche-ban nincs igazi humánum, ízlésében, moráljában is a déli rabszolgatartó arisztokrácia leszármazottja... Szerencsétlen ember, de nem tragikus hős. A dehumanizálódott tőkés társadalom áldozata... Az első pillanattól kezdve érezzük, hogy ez az ember belülről szétmállik, sorsa már megpecsételődött... s már annyi tartása sincs, hogy leleplezhetné múltját, hogy konzekvensen tagadni tudjon. Az önvédelemnek ez a gyengesége készíti elő a következő fázist, amelyben Blanche már nem is annyira hazudik, mint inkább képzelődik... s válik világossá, hogy hosszú ideje beteg, aberrált lélek, akiben egy régóta lappangó kór bomlik ki.

Rényi Péter
Népszabadság 1962.

Tennessee Williams egyike azoknak az íróknak, akik Amerikában a különböző nemzetségű emberek olvasztótégelyét látják. A francia, az ír, a norvég, a lengyel, a magyar és az olasz bevándoroltak egyaránt magukkal hozzák sajátos nemzeti hagyományaikat és gondolatkörüket, s ugyanakkor egyaránt bekerülnek az amerikai kapitalizmus ibseni gomböntőkanalába, az olvasztótégelybe, s Északon és Délen egyaránt jenkikké válnak.

Tennessee Williams más darabjában is ezt a sajátos folyamatot kisérli meg nyomon követni... Az európai tradíciók (ha hamisan, illuzórikusan is), bizonyos kulturális és magatartásbeli követelmények és eszmények megőrzését jelentik, míg az amerikai életformából a prakticizmus száműz minden eszmeiséget. A vágy villamosában kiderül, hogy a whisky és a pókerparti adja az emberi élet tartalmát. Ennek következtében az egyedüli, ami valóban emberi szépséget jelenthet, a szeretkezés.

A darab hősnője, Blanche, elvesztette az egykori családi kúriát, Belle Reve-t, a Szép Álmot, és az egész darab a szép álmok szétesését illusztrálja. Melyik oldalon van az igazság? Az európai tradíciókon épülő illúziók oldalán-e, vagy pedig az amerikai nyers realitás oldalán? Egyik sem. Ez az oka annak, hogy Tennessee Williams darabjai mind megoldatlanok és pesszimisták. Blanche-ot nővére és sógora végül az őrültek házába záratja, tehát kegyetlenek vele, de ha nem záratják az őrültek házába, akkor önmagukkal kegyetlenek. Az amerikai élet dillemákat ad fel, mégpedig megoldhatatlanokat. Tennessee Williams mélyen átéli ezeket a dillemákat és szenved miattuk.

Hermann István
Élet és Irodalom 1962.

A kritikákból

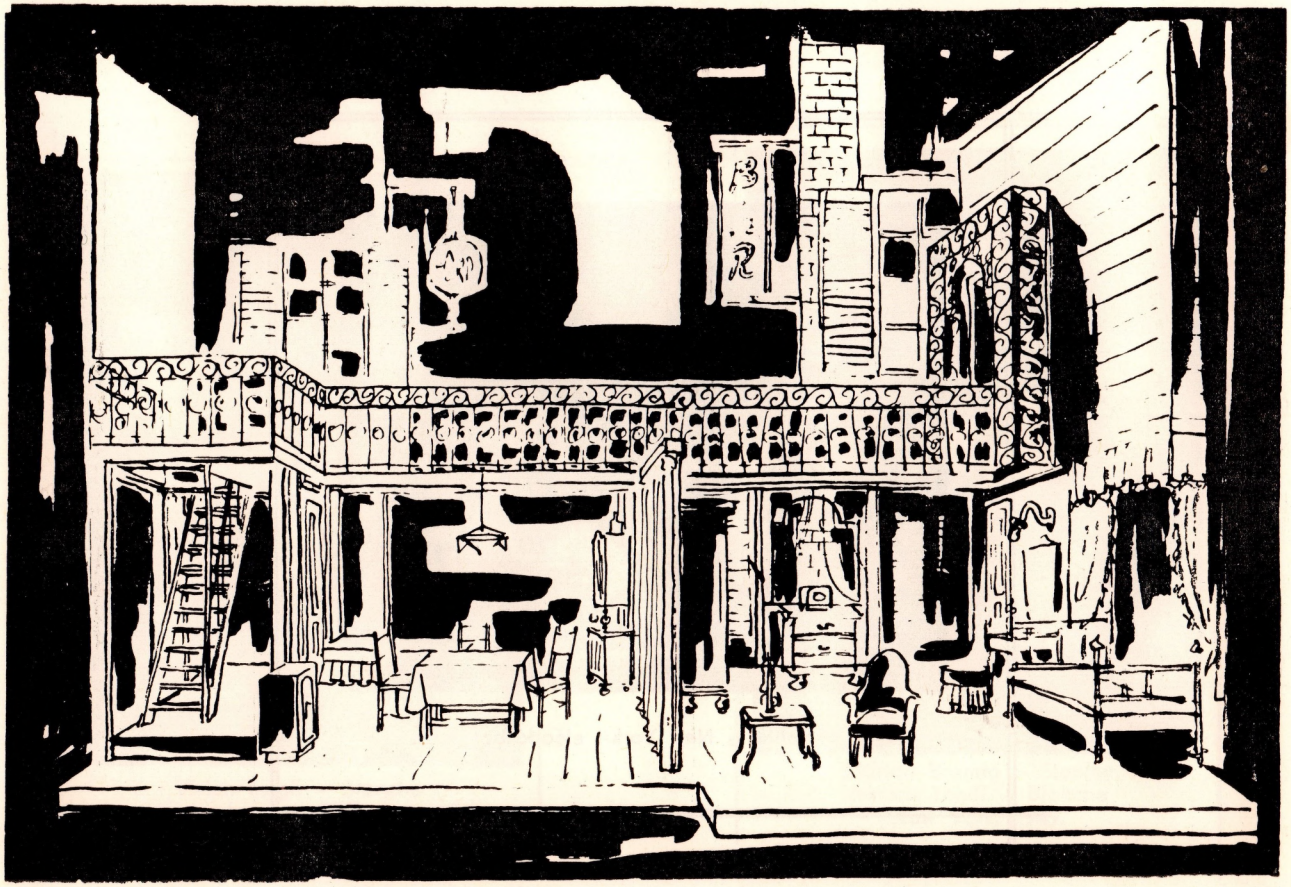

Borcsa István színpadképe Tennessee Williams drámájához

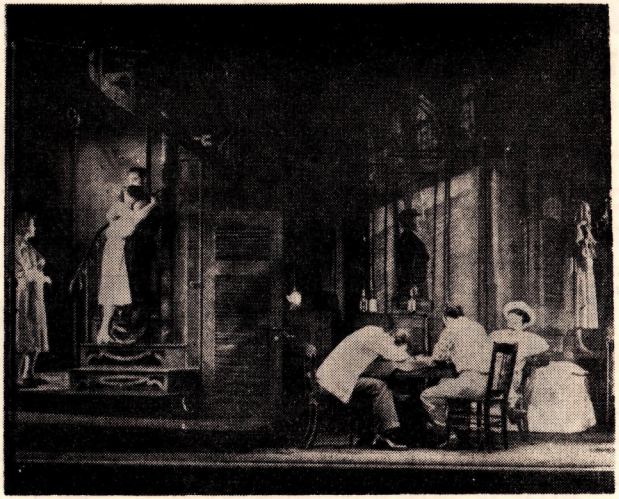

Jelenet a New York-i előadásból

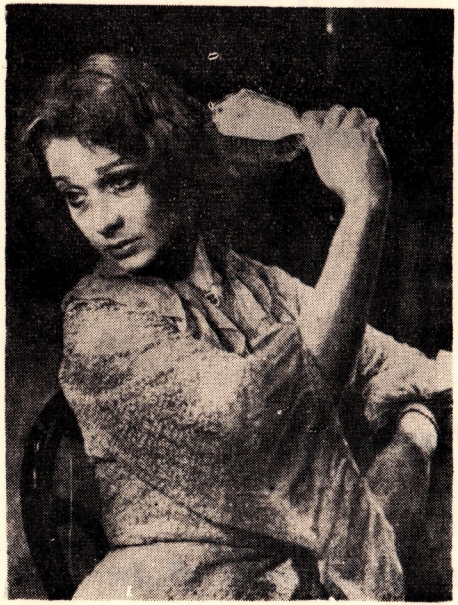

Vivien Leigh – Blanche
London, 1949.

Marlon Brando – Stanley
Jessica Tandi – Blanche
New York, 1949.

Előkészületben:

DOMENICO MODUGNO – HALÁSZ RUDOLF:

Szamárlétra

ZENÉS BOHÓZAT

Bemutató: április 8-án

TOMA JÓZSEF MEGYEI KÖNYVTÁR KECSKEMÉT 1995 148 85

Szerkesztő: Siklós Olga
66. 819 BNYV Kecskemét — F. k.: Nádasdy Ferencné

Ára: 2.– Ft.